

Den svenska näktergalen som erövrade världen

Berättelse

Jenny Lind föddes i Stockholm 1820. Hennes familj var fattig, och som liten flicka bodde hon en tid hos fosterföräldrar. Tidigt visade det sig att hon hade en ovanligt vacker röst, och redan som barn fick hon börja på Kungliga Operans skola. När hon var sjutton år gjorde hon ett stort genombrott i rollen som Agathe i operan Friskyttan. Publiken blev förtjust, och snart ville alla höra den unga sångerskan.

Under några år sjöng Jenny Lind så mycket att hennes röst tog skada. Hon reste då till Paris för att studera för en känd sångpedagog, som hjälpte henne att sjunga på ett sätt som inte skadade rösten. Efter det blev hennes karriär ännu större. Hon uppträdde i flera europeiska länder, och människor kallade henne "den svenska näktergalen", eftersom hennes röst var så ren och klar.

Trots att hon var berömd kände sig Jenny Lind ofta osäker, och hon tyckte inte alltid om livet på operascenen. År 1849, medan hon fortfarande var ung, bestämde hon sig för att sluta sjunga opera. Men hon slutade inte med musiken. I stället började hon ge konserter, vilket hon trivdes bättre med.

År 1850 reste hon till USA. Den amerikanske affärsmannen P.T. Barnum hade ordnat en lång turné åt henne. Han gjorde stor reklam innan hon ens hade kommit fram, och därför väntade tiotusentals människor i New York när hennes båt lade till. Under turnén gav hon nästan hundra konserter, och biljetterna var så eftertraktade att de såldes på auktion. Tidningarna skrev om en riktig "Lind-mani".

Jenny Lind tjänade mycket pengar, men hon behöll dem inte själv. Stora delar skänkte hon bort till välgörenhet, bland annat till fria skolor och stipendier för fattiga studenter i Sverige. För henne var det viktigt att andra människor skulle få chansen att lära sig något.

År 1852 gifte hon sig med pianisten Otto Goldschmidt, och paret bosatte sig så småningom i England, där hon levde resten av sitt liv. Hon dog 1887. Jenny Lind brukar räknas som en av 1800-talets allra största sångerskor, och hennes namn är än i dag känt långt utanför Sverige.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
fosterföräldrar	vuxna som tar hand om ett barn som inte är deras eget
genombrott	när någon plötsligt blir känd och lyckas
sångpedagog	lärare som lär människor att sjunga
ta skada	bli sämre eller gå sönder
näktergal	en liten fågel som sjunger mycket vackert
osäker	inte trygg, tvivlar på sig själv
turné	en resa där man uppträder på många olika platser

ORD	FÖRKLARING
reklam	information som ska få människor att vilja köpa något
eftertraktad	något som många vill ha
auktion	försäljning där den som bjuder mest får köpa
välgörenhet	att ge pengar eller hjälp till dem som behöver
stipendium	pengar som en student får för att kunna studera

Läsförståelsefrågor

1. Vad hände när Jenny Lind sjöng som sjuttonåring i Friskyttan?
 1. Hon blev utvisslad av publiken.
 2. Hon slog igenom och blev snabbt populär.
 3. Hon tappade rösten på scenen.
2. Varför reste Jenny Lind till Paris?
 1. För att få hjälp med en röst som hade tagit skada.
 2. För att gifta sig med Otto Goldschmidt.
 3. För att starta en egen sångskola.
3. Varför kallades hon "den svenska nakna galen"?
 1. Eftersom hon kom från en liten by på landet.
 2. Eftersom hon hade en mörk och kraftig röst.
 3. Eftersom hennes röst var ovanligt ren och vacker.
4. Vad gjorde P.T. Barnum för Jenny Lind?
 1. Han lärde henne att sjunga.
 2. Han ordnade en lång konsertturné i USA.
 3. Han skrev musiken till hennes konserter.
5. Vad gjorde hon med en stor del av pengarna hon tjänade?
 1. Hon köpte ett slott i England.
 2. Hon gav bort dem till välgörenhet.
 3. Hon sparade allt till sina barn.
6. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. Jenny Lind slutade helt med musiken år 1849.
 2. Tiotusentals människor mötte henne i New York.
 3. Jenny Lind hade en syster som också var sångerska.
7. Texten säger att Jenny Lind "ofta kände sig osäker". Vad förstår vi av det om hennes liv som berömd? (Skriv ett par meningar med egna ord.)
8. Varför tror du att det var viktigt för Jenny Lind att hjälpa fattiga studenter? (Inferens – svara med egna ord.)

Diskussionsfrågor

- Jenny Lind blev berömd men kände sig ändå ofta osäker. Tror du att berömmelse gör människor lyckliga? Varför, varför inte?

- Hon gav bort mycket av sina pengar. Vad skulle du göra om du tjänade väldigt mycket på något du var bra på?
- Finns det en “Lind-mani” i dag, alltså att människor blir väldigt uppspelta över en artist? Ge exempel.
- **Skriv (4–5 meningar):** Beskriv en person som du beundrar för sin talang. Vad gör hen, och varför tycker du om den personen?